

XXXI. Komárom-Esztergom megyei könyvtári hetek

A kora őszi hagyományos Komárom-Esztergom megyei rendezvénysorozata a könyvtári hét, amely változó névvel, folyamatosan megújuló tartalommal alkalmat ad a megye könyvtárosainak találkozóra, „hagyományos” továbbképzésekre, változatos rendezvények szervezésére. Az idei, a sorban a XXXI. rendezvénysorozat jelmondata „a könyvtár jövője, a jövő könyvtára” volt. Ennek jegyében ünnepeltük az ötvenéves megyei könyvtár születésnapját, emlékezve a megtett útra, tervezve a jövőt, amely a könyvtárak többségében tulajdonképpen már elkezdődött.

A rendezvénysorozat szeptember 23-án indult. *Lázár Mózes*, a megyei közgyűlés elnöke, országgyűlési képviselő köszöntőjében vázlatosan felidézte a könyvtár fél évszázados történetét, méltatva azt a szerepet, amelyet a könyvtár a megye és a város kulturális életében betöltött.

Skaliczki Judit, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma könyvtári osztályának vezetője előadásában a könyvtárügy jövőjének lehetséges útját vázolta föl. Abból indult ki, hogy a könyvtár a társadalmi környezet függvénye, a globalizáció éppúgy hatással van rá, mint Magyarország politikai, gazdasági, társadalmi, technológiai fejlettsége. Jövője attól függ, mit vár el tőle az állami irányítás, van-e és ha igen, milyen erős a szakmai érdekérvényesítés, mennyire jellemző a korszerű ismeretekkel rendelkező szakemberek jelenléte az intézményekben.

Nagyon fontos a jogi szabályozás, a könyvtári törvény léte, amely a feladatok mellé rendeli a költségek biztosítását.

Az olvasót könyvtártípustól függetlenül az érdekli, hogy a számára szükséges információt biztosítsa az intézmény. Ennek jelenleg működő eszköze az Országos Dokumentumellátási Rendszer, amely a könyvbeszerzési kereteket is növelte a rendszerhez tartozó könyvtárakban, és a korszerű technika felhasználásával jelentős mértékben gyorsította fel a könyvtárközi kölcsönzést.

A könyvtár a XXI. században is nélkülözhetetlen alapintézmény, amely a demokratikus jogok gyakorlásának biztosításában, a gazdasági élet fellendítésében, az információk rendszerezésében éppúgy szerepet vállal, mint a kulturális és művészeti értékek nyilvánossá tételében, az élethosszig tartó tanulás biztosításában. Ehhez a már elért eredmények megtartása mellett korszerűsíteni kell a könyvtárosok képzését, vonzóvá kell tenni a könyvtáros életpályát. A következő években a kistélepülések könyvtári ellátásának javítása kerül előtérbe.

Bartos Éva, a Könyvtári Intézet osztályvezetője a könyvtári szolgáltatások változásairól tartott előadást.

A megyei könyvtárak létrehozásának ötvenedik évfordulója kapcsán felidézte a humanista-nevelő szellem megjelenését a könyvtárakban. Amikor elvárt feladat volt a közvetlen politikai mondanivalót tartalmazó szovjet és kortárs magyar szépirodalom olvastatása, a könyvtárosok akkor is nagy hangsúlyt fektettek a magyar és a világirodalom legnagyobbjainak népszerűsítésére.

A hatvanas évek második felében az olvasáskutatás megjelenésével párhuzamosan az olvasói ízlés fejlesztése is fontos feladattá vált. Ugyanakkor a szabadpolc megjelenése is alakította a szolgáltatást: immár az olvasó szabadon választhatott, nem a könyvtáros adta kezébe a kért vagy talán nem is kért olvasnivalót. Az új könyvtári elveknek megfelelően már nemcsak az igények kielégítésében, de azok felkeltésében is szerepet vállaltak a könyvtárosok.

A kilencvenes évek fordulóján a rendszerváltozással a könyvkiadás ténylegesen szabaddá vált, ami igazi választási szabadságot jelentett az olvasók számára, viszont megrendült a könyvtárak anyagi biztonsága, jelentős költségvetési tényező lett a saját bevétel. A technológiai fejlődés eredményeként alapjaiban változott meg a könyvtárosi munka, ami nemcsak új lehetőségeket, hanem új feladatokat is jelentett, jelent a könyvtárosok számára.

Az ünnepségen köszöntötték *Koger Tamást*, aki évtizedekig volt a megyei könyvtár igazgatóhelyettese, majd igazgatója.

Monostori Imre, a megyei könyvtár igazgatója a könyvtár elmúlt évtizedéről tartott előadást. Az új helyzethez való alkalmazkodás nem volt könnyű.

Az első időszakban még a fenntartó is bizonytalan volt (egy évig a városi önkormányzat finanszírozta az intézményt). Meg kellett tanulni pályázni, úgy takarékoskodni, hogy az ellátás minél kevésbé sérüljön. Az egyik oldalon megszorító intézkedések, a másikon technológiai fejlődés. Az új könyvtári eszközök használatát menet közben, számítástechnikai előképzettség nélkül kellett megtanulni.

A gépesítés új feladatokat is generált, és lényegében létszámbővítés nélkül kellett megfelelni a bővülő követelményeknek. Ez nem sikerülhetett volna, ha nincs következetes „szellemi beruházás”. Míg 1990-ben az olvasószolgálatos könyvtárosok közül mindössze kilencnek volt szakirányú felsőfokú (egyetemi, főiskolai) végzettsége, 2002-ben tizenhétnek. Jó páran szereztek érettségi bizonyítványt is a dolgozók közül, amely a látókör bővítése, a könyvtár szerepének jobb megértése miatt hasznos.

Módosult a könyvtár megyei feladatköre. A hagyományos segítő-módszertani tevékenységet fokozatosan felváltotta a szolgáltatások biztosítására épülő kapcsolat. Azt is tudomásul kell venni, hogy az egykor korszerű, de lassan már négy évtizede szolgáló épületet már rég „kinőtük”. Talán kicsit születésnap ajándéknak is tekinthető, hogy napirendre került a könyvtár bővítése.

Ezt követően a könyvtár két ünnepi kiadványának bemutatására került sor. *Lehrreichné Dürögő Brigitta* gyermekkönyvtáros a *Mesegyűjtemények analitikus bibliográfiája 1945–1995* című kiadványt ismertette. A kétkötetes, több mint 27 ezer mesét tartalmazó kiadvány minden gyermekkönyvtáros, óvónő, tanítónő hasznos segédeszköze lehet. *Takács Anna* A *József Attila Megyei Könyvtár ötven éve* című könyv elkészítésének körülményeiről, valamint a könyv céljáról szól, mely szerint a szerző szerette volna úgy megörökíteni a könyvtár történetét, hogy minden itt dolgozó megtalálhassa azt a részt, amely az ő személyes szerepe volt a könyvtár életében.

Takács Anna
József Attila Megyei Könyvtár
Tatabánya

Vendégeink voltak: törzsolvasók és nyugdíjas kollégák

Az ünnepi könyvtári hét rendezvényeinek sorában szeptember 30-án törzsolvasóinkat és nyugdíjas kollégáinkat láttuk vendégül.

Az eseményt *Bencsik János* nyitotta meg, aki nemcsak a város első embereként, „hivatából” jelent meg a rendezvényen, hanem mint törzsolvasó is. Ezt követte az ünnepi héthez kapcsolódó rejtvények megfejtőinek díjazása, majd egy kötetlen beszélgetés vette kezdetét.

Míg nyugdíjas kollégáink a kezdetekről és a múlttól, addig olvasóink – zömében – a jövőről szóltak. Elhangzott megannyi dicséret, de építő szándékú kritika is. Azóta a megvalósítható és jogos olvasói észrevételeket, javaslatokat megoldottuk, remélhetően mindenki örömeire. Meg kell említenünk a könyvtár épületével kapcsolatosan elhangzottakat is, hiszen ez a téma rendkívül időszerű. Idősebb kollégáink közül néhányan emlékeztek még a jelenlegi épület birtokbavételére, többen az időközben történt bővítésre és az ezekkel kapcsolatos gondokra, amelyek az idő távlatából természetesen csupa kellemes emlékké szelídültek.

Mi most az örömteli várakozás időszakában vagyunk, mert a megyei könyvtárak közül talán utolsóként, de bennünket is elérte a változás szele: könyvtárunk épületére lassan, de biztosan jelentős átépítés, ránk pedig türelmet próbáló és kreativitást igénylő feladatok egész sora vár – és ötven év múlva a szerencsések mesélhetnek majd róla.

Világi Orsolya
József Attila Megyei Könyvtár
Tatabánya

Duna menti könyvtárosok találkozója

A Duna mente szlovákiai és magyarországi városi, regionális és megyei könyvtárainak képviselői október 4-én a szlovákiai Csúz (mai nevén Dubník) község szépen felújított klasszicista kúriájának épületében gyűltek össze, hogy a helyismereti regionális együttműködés kérdéseiről tanácskozzanak. A hely szelleme, a szépen felújított épület, a korábbi s az itt kötött újabb személyes ismeretségek jó alapot, háttérrel biztosítottak számunkra az úttörő jelentőségű könyv-